

Sensoplastyczne i inne Masy plastyczne do zabaw w domu.

Masy plastyczne dla dzieci:

- rozwijają zdolności manualne,
- uczą koordynacji,
- sprzyjają koncentracji,
- to świetna zabawa dla całej rodziny.

Kochani rodzice, zdecydowałam się na zebranie dostępnej mi wiedzy i materiałów dostępnych w literaturze i internecie, aby napisać artykuł o masach plastycznych. W obecnym czasie sztuki plastyczne traktowane są jako dodatek, coś co nie jest niezbędne. Im dziecko jest starsze, tym plastyka staje się coraz mniej potrzebna, a według niektórych wręcz zabiera czas i odciąga od innych „ważnych spraw”. W obecnym modelu edukacji sztuki plastyczne są obecne, jednak nie są doceniane, ani przez uczniów, ani rodziców, ani przez same dzieci. Sytuacja ta powoduje, że sami nauczyciele plastyki często nie oddają się w pełni swojej pracy i realizując wymaganą podstawę programową nie szukają nowych i ciekawych technik. W ich pracy dominuje monotonia – wykorzystywanie ciągle tych samych technik plastycznych i organizowanie zajęć nastawionych na efekty wizualne.

Cieszę się, że pracuję w przedszkolu. Z dziećmi pełnymi pasji, ciekawymi wszystkiego, z nieograniczoną wyobraźnią i pasją do tworzenia. Wiek przedszkolny to okres w którym dzieci tworzą coś bez przerwy. Są szczęśliwe, że mogą eksperymentować, a do tego wszyscy dorośli je w tym wspierają. Mają już umiejętności aby malować, rysować, kleić, składać papier, rzeźbić i lepić. Mają na to czas i uśmiech najbliższych kiedy coś zrobią samodzielnie. Nie zapominajcie o tym w późniejszej edukacji waszych dzieci. Oczywiście jest, że nie każdy będzie w późniejszym wieku artystą i nie dla każdego sztuki plastyczne będą pasją, ale warto chociaż spróbować pobawić się nią zanim obowiązki zabiorą już możliwość bez trosk zabawy. Jeśli Wy – Rodzice chcecie pokazać swoim dzieciom, że sztuka to cała masa frajdy, a także pole do eksperymentów, sposobność do lepszego poznania siebie i możliwość ogólnego rozwoju pozwólcie mu się ubrudzić i razem stwórzcie coś niepowtarzalnego.

Chcę Wam zaproponować techniki rzeźbiarskie - masy plastyczne. Jedne pachną, inne szokują konsystencją, relaksują i wciągają do niekończącej się zabawy maluszek i starszaków. Niezależnie od wieku naszych przedszkolaków – wszyscy chętnie po nie sięgają. Część z nich jest doskonałą bazą do wykonywania trwałych dekoracji, inne – wręcz przeciwnie. Na zajęciach w przedszkolu tylko część z nich realizowałam z Waszymi dziećmi. Wy mając pod opieką najczęściej jedno, lub dwoje dzieci w wieku przedszkolnym i szafę pełną ubrań na przebranie ;) możecie zrealizować je wszystkie. Uwierzcie mi – dzieci to uwielbiają. Spróbujcie i przekonajcie się sami.

Przepis na masę solną

Co można zrobić z masy solnej? A czego nie można? – tak powinno brzmieć pytanie. Można niemalże wszystko – masa zastyga w zależności od grubości od kilku godzin do kilku dni.

Składniki:

- mąka;
- sól;
- woda
- ilość: 2:2:1, czyli tyle samo mąki co soli i połowę mniej wody.

Przygotowanie:

Mąkę mieszamy z solą (drobnoziarnistą). Wodę dodajemy ostrożnie, nie całą na raz. Ciasto powinno mieć konsystencję zbliżoną do ciasta na pizzę.

Wykorzystanie:

- można dodać do niej barwniki i olejki zapachowe;
- można z niej lepić trwałe dekoracje, świeczniki, przestrzenne figurki i płaskie dekoracje;
- zastyga od kilku godzin do kilku dni – w zależności od grubości, można ten proces przyspieszyć i włożyć ją do piekarnika;
- po zastygnięciu można malować ją farbami (farba blednie, wchłania się)

Przepis na domową ciastolinę

Pachnie obłędnie i nadaje się do fantastycznej, długiej zabawy! To jeden z moich ulubionych przepisów na masy sensoryczne i plastyczne. Nie wysusza rąk jak masa solna ;)

Składniki (do wielkości - kuli melona galia):

- trzy łyżki spożywczego oleju;
- szklanka mąki;
- proszek do pieczenia – łyżka;
- pół szklanki soli;
- szklana ciepłej wody;
- zapach: cukier waniliowy albo aromat do ciasta;

- kolor: farba, barwnik spożywczy lub atrament.

Przygotowanie:

Wszystkie składniki przekładamy do garnka, mieszamy i dodajemy barwnik spożywczy, barwnik do jajek. Jeśli używamy barwnika w proszku, rozpuszczamy go w łyżeczce octu. Jeśli farbki, płynnego barwnika lub atramentu – w wodzie. Po rozmieszaniu, masa ma gęstość ciasta naleśnikowego.

Wstawiamy garnek na mały ogień. Cały czas intensywnie mieszamy. Podgrzewamy kilka minut, aż masa zgęstnieje do tego stopnia, że wbita w nią łyżka stoi.

Jeśli zależy nam na czasie – masę przekładamy do zimnego naczynia, by szybciej ostygła. Jeśli nie, czekamy aż troszkę przestygnie.

Mąki są różne. Może się zdarzyć, że masa po zagotowaniu, będzie wciąż zbyt lepka do zabawy. W takim wypadku ugniatamy ciasto i dosypujemy małymi porcjami mąkę, by ciastolina zachowywała się jak ciasto na pizzę – nie kleiła się do rąk. **Na końcu dodajemy łyżeczkę oleju** i zagniatamy całość. Dzięki temu zabawa masą jest bardzo przyjemna – nie klei się, nie kruszy, nie brudzi.

Wykorzystanie:

A co do pomysłów troszkę innych niż zawsze, na to, jak wykorzystać ciastolinę – czy nie uważacie, że genialnie sprawdzi się jako materiał do utrwalania kształtów, liter, globalnego zapisu imienia dziecka, itp.?

Przepis na ciągliwego gluta

Lubię takie ciągnące się absurdalnie długo masy! Ta właśnie taka jest! Tego nie robiłam z Waszymi dziećmi ;) tylko ze swoimi, żyją ;)

UWAGA Ostrożnie dobierajcie klej – nie każdy się nadaje!

Tak, pojawia się w nim ten kontrowersyjny składnik jakim jest **boraks** lub **detergent**, który mamy w łazience – np. płyn do prania. Przejrzałam wzdłuż i w szerz internetowe zakamarki i wnioski płyną z tego oczywiste – boraks w dużej ilości jest szkodliwy, szczególnie zjedzony lub wdychany. Zjedzenie ciastoliny Play-Doh też zdrowiu nie posłuży. Ba! Zjedzenie nawet masy solnej z wielkim prawdopodobieństwem zakończy się wymiotami. Jakie z tego płyną wnioski? Można śmiało użyć boraksu, można użyć płynu do prania (który, swoją drogą, zawiera czteroboran sodu albo inny środek o tym samym działaniu), bezsprzecznie strzegąc, by masa nie trafiła do buzi dziecka. Niby oczywiste, a jednak zawsze warto o zasadach bhp przypominać. Toteż, z pełnym przekonaniem, że rozcieńczona łyżeczka boraksu posłuży jedynie zmiękczeniu wody znajdującej się w miksturze, znajduje się on w tym przepisie.

Składniki:

- klej: bezbarwny, mocniejszy (np. introligatorski, ja użyłam taniego z pepco. Próbowałam wcześniej użyć magica, kleju

bambino i wikolu – niestety, uprzedzę Wasze próby, te kleje się nie nadają, a przynajmniej mnie z nich się nie udało.);

- woda (tyle co kleju, mniej więcej)
- barwnik (opcjonalny)
- boraks/detergent (łyżeczka, rozpuszczona w wodzie) Jeśli chodzi o boraks, za 10 zł można kupić ogromną, kilogramową butlę.

Przygotowanie:

Potrzebujesz 5 minut, wliczając w to mycie naczyń

- **Przygotuj potrzebne naczynia:** miskę, w której będziesz mieszać składniki, szklanekę do rozmieszania boraksu, patyczek do mieszania masy oraz składniki.
- Do miski wlej klej, wymieszaj z wodą w stosunku 1:1 i dodaj barwnik spożywczy. Tak jest we wszystkich przepisach, ja osobiście proponuję więcej kleju niż wody 1,3 1,5:1.
- W szklance wymieszaj łyżeczkę boraksu z kilkoma łyżkami wody.
- **Łyżeczką dodawaj rozpuszczony boraks do kleju.** Mieszaj i sprawdzaj ciągliwość masy. Jeśli przykleja się do patyczka i ciągnie bez końca – jest gotowa. Jeśli nie – dodaj odrobinę więcej boraksu. Jeśli natomiast przemieniła się z stężałą, twardawą galaretkę – przesadziłaś z boraksem! Ważne jest, by obserwować masę i dodawać boraks stopniowo.
- Jeśli używamy płynu do prania **nie rozcieńczamy go z wodą.** W trakcie mieszania mogą pojawić się bąbelki – nic nie szkodzi. Wyłowimy z nich gluta.
- Po rozmieszaniu **“wyciągamy gluta” z wody, która się oddzieliła.** I gotowe :)
- Tutaj jeszcze filmik jak zrobić Gluta :)

https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=pQdrQLs2bbQ&feature=emb_title

Przepis na masę aksamitną

Kolejny banalny przepis na masy sensoryczne i plastyczne. Ta, jest niesamowicie delikatna i pachnąca. Polecam – świetna zabawa!

Składniki:

- odżywka do włosów (jakakolwiek 300 ml)
- mąka ziemniaczana
- opcjonalnie: barwniki spożywcze

Przygotowanie:

Potrzebujesz 10 minut

- do miski przelewamy odżywkę – całą (300 ml).
- do odżywki dodajemy około 10 czubatych łyżek mąki, tak by masa przybrała konsystencję gęstego budyniu, w którym wstawiona łyżka stoi.
- to jest dobry moment na dodatnie barwników – jeśli używamy tych w proszku, dodajemy dwie główki od wykałaczki na 1/3 masy, mieszamy i ...
- gdy masę zabarwimy – dodajemy mąkę i zagniatamy masę do momentu, w którym przestanie kleić się do rąk, nie trwa to długo.

Efekt:

- masa tak miła w dotyku, że trudno się od niej oderwać!
- można z niej lepić przestrzenne elementy;
- można wałkować;

- można wycinać kształty foremkami lub odgniatać wzory – jest bardzo plastyczna;
- **NIE MOŻNA jej jeść**, co jest oczywiste, ale z tego względu z trzylatkami zalecam robić to pod stałą kontrolą;
- świetna zabawa gwarantowana!
- masę można zamknąć w plastikowym pudełku i przechowywać kilka dni;
- używana przez 25 dzieci przez cały dzień traci na wilgotności i zaczyna się sypać – można ratować ją wodą w bardzo małych ilościach.
- nie barwi rąk;
- niezabarwiona ma śnieżnobiały kolor!

Pachnące pierniczki

Czyż to nie idealna masa sensoryczna? Do tego stuprocentowo jadalna – lepiej być nie może! Ten przepis przemierzył pół internetu. Ten jest z pinterest – a pierniczki są pycha!

Swoją drogą kiedy ja byłam mała, moja mama robiła małe babeczki z kruchego ciasta. Zawsze zostawiała dla mnie i dla brata trochę ciasta żebyśmy mogli się pobawić, nasze dzieła potem piekła – mmmhhhhhhh były pyszne ;)

PACHNĄCE PIERNICZKI

2 szklanki mąki pszennej
2 łyżki rozpuszczonego miodu

->połączyć i dodać:
3/4 szklanki cukru
1.5 łyżeczki sody
15 g przyprawy do piernika
łyżka masła

->połączyć i dodać:
1 jajko
1/3 szklanki ciepłego mleka (stopniowo!)

Zagnieść. Wałkować. Wyciąć ciasteczka.
Piec w temperaturze 180 stopni około
10-15 min. (uwaga, urosną!)

<https://panimonia.pl>

Przepis na sztuczny śnieg

Co prawda lada moment lato :) ale jak już była masa piernikowa, to czemu nie coś w rodzaju sztucznego śniegu. To kolejny prosty przepis! Niespecjalnie nadaje się do lepienia trwałych

elementów, ale zabawa nim to frajda! Po połączeniu składników polecam wstawić go na 20 minut do lodówki. Robi się zimny niczym prawdziwy śnieg!

Składniki:

- 1 pianka do golenia
- 8 paczek sody
- 2 łyżki skrobi ziemniaczanej

Przygotowanie:

- piankę wyciskamy, resztę składników wsypujemy
- mieszamy, mieszamy i mamy :) Gotowe :)
- Taką masą można też malować po dodaniu barwników :)

Przepis na absurdalną ciecz nienewtonowską

Co w niej niezwykłego? Można w nią pukać młotkiem i stawia silny opór, jednak, gdy powoli zanurzamy w niej dłoń – jest płynna jak woda.

Składniki:

- skrobi ziemniaczanej
- wody

Wykonanie banalne – wystarczy wymieszać ze sobą oba produkty w stosunku 1:1.

Tu możecie zobaczyć różne warianty i jakie to fajne:

https://www.youtube.com/watch?v=2mYHGn_Pd5M&feature=emb_title

Przepis na masę orzechową

Masa wyszukana w czeluściach internetu. Koniecznie do wypróbowania!

Składniki:

- 1 szklanka masła orzechowego
- 2 filiżanki mleka w proszku
- 1 filiżanka miodu

Jeśli potrzebujesz mniej lub więcej masy – nic prostszego.

Zachowaj tylko proporcje 1:2:1 Wszystkie składniki dobrze wymieszaj. W razie potrzeby, jeśli masa będzie za rzadka, dodaj więcej mleka w proszku.

Po skończonej pracy każde z dzieci może po prostu zjeść swoje arcydzieło :)

Kreda domowej roboty

Gdy zabraknie kredy do malowania w domu możemy ją zrobić sami! Przepis na masę plastyczną tym razem do malowania! Przepis pochodzi również z internetu, znaleziony na chomikuj.pl.

Składniki:

- barwnik spożywczy (w proszku)
- 1/2 filiżanki wody
- 3 łyżki gipsu
- folia aluminiowa lub papierowe kubeczki

Przygotowanie:

Wariant 1: Wodę, gips i barwnik dobrze razem wymieszaj. Zawień w folię aluminiową w rulon i zostaw do wyschnięcia. Gotowe.

Wariant 2: Napełnij kubeczki otrzymaną masą. Po wyschnięciu natnij kubek i wyjmij z niego zaschniętą kredę. Kreda przygotowana w ten sposób nie łamie się tak często, jak ta z rulonu.

Sucha porcelana

Sucha porcelana ma dwie wersje: z gotowaniem i bez. Oczywiście wybrałam tę bez gotowania, która jest prostsza i mniej czasochłonna w wykonaniu.

Składniki:

- pół szklanki skrobi kukurydzianej, nie mylić z mąką kukurydzianą (po długich poszukiwaniach w końcu zamiennie użyłam skrobi ziemniaczanej)
- 2 łyżeczki oliwki dziecięcej lub jakiegokolwiek oliwy
- odrobina sody (ok pół łyżeczki)
- pół szklanki kleju wikol

Przygotowanie:

- Wszystkie składniki mieszamy ze sobą i ugniatamy do uzyskania masy.
- Gotowa masa nie powinna kleić się do rąk, jeśli się klei dodaj skrobię.

Kiedy masa jest gotowa możemy zacząć ją formować. Sucha porcelana rewelacyjnie oddaje szczegóły, jest łatwa do formowania, idealnie biała, można ją malować farbami i zdecydowanie szybciej wysycha niż masa solna (bez suszenia w piekarniku).

Masa papierowa

Fakt, jej wykonanie jest czasochłonne – jeśli robicie to samodzielnie, ale od czego macie dzieci :) naprawdę trwa to chwilkę, a dzieci rozgrzeją rączki drąc papierki. Często robiłam ją z Waszymi dziećmi, można z każdego papieru, ja najczęściej robiłam z papieru toaletowego lub ręczników papierowych. Wtedy nie trzeba długo czekać na nasiąknięcie papieru.

Składniki:

- papier, papierowe gazety, papier toaletowy, ręczniki papierowe – co wolicie.
- 2 łyżki mąki ziemniaczanej
- 2 łyżki soli (bez soli też jest dobrze)

- blender
- sito (durszlak)
- miskę

Przygotowanie:

- Podrzyjcie papier na małe kawałki, im mniejsze tym lepiej.
- Wrzućcie skrawki papieru do miski, zalejcie wodą, tak aby przykryła całość. Jeśli używacie zwykłego papieru zostawcie na 24 godziny, jeśli papier toaletowy lub ręcznik 2 – 3 godziny wystarczą.
- Całość zblendujcie, aż powstanie papka.
- Powstałą papkę przelejcie przez sito, odsączcie.
- Dodajcie mąkę, sól i zagniećcie. Gotowe.

Wykorzystanie:

Powstałą pakę można formować, nakładać na naczynia (wcześniej posmarujcie je wazeliną), traktować jak ciasteczka ;) W przedszkolu robiliśmy z niej prezenty na dzień babci i dziadka. Można dodać do masy barwnik, lub malować później. Schnie dość długo, można włożyć do piekarnika 30 min, 150 st. choć lubi się przypalić ;) Po wyschnięciu jest bardzo trwała i leciutka.

Domowa masa piaskowa

Jak zrobić domowy piasek? Przepis jest bardzo prosty, a zabawa świetna. Choć pewnie bardziej do wykorzystania zimą, kiedy dzieci nie mają możliwości korzystania z piaskownicy na świeżym powietrzu.

Składniki:

- 8 szklanek mąki
- 1 szklanka oleju
- jakieś foremki do piaskownicy :)

Przygotowanie:

- Całość po prostu zmieszajcie i bawcie się ile się da ;)

Taki piasek świetnie się klei i łączy ze sobą. To jakby mokry piasek, który nie wysycha.

Plastyczna masa cukrowa

Masa cukrowa świetnie nadaje się nie tylko do wypieków, ale również do zabawy w domu z dziećmi. Można ją użyć w zastępstwie plasteliny i lepić przy jej użyciu wiele różnych ozdób. Poza tym masa cukrowa jest w pełni jadalna. Przygotujemy ją w kilka chwil w domu.

Składniki:

- 800 g. cukru pudru
- 100 g. glukozy
- 70 ml. Wody
- 4 łyżeczki żelatyny

Przygotowanie:

- Żelatynę zalewamy wodą i czekamy aż zamoknie.
- Cukier puder przesiewamy do miski, żeby nie było grudek.
- Dodajemy glukozę (jeśli nie chce się połączyć, trochę podgrzewamy masę).
- Dodajemy cukier i mieszamy aż utrzymamy plastyczną masę.

Gotowe, można się bawić do woli!

Ryzolina

Składniki:

- ryż biały
- barwniki spożywcze w proszku w różnych kolorach
- woda
- opcjonalnie: aromat spożywczy

Przygotowanie:

- Ryż gotujemy według przepisu na opakowaniu. Można dodać mniej wody i gotować kilka minut krócej. Ryż odcedzamy
- Dodajemy odrobinę barwika spożywczego w proszku i dokładnie mieszamy, aż ryż się zabarwi

Żeby doznania sensoryczne były mocniejsze, możemy dodać odrobinę aromatu spożywczego. Nie musimy ograniczać się do waniliowego lub migdałowego. W internetowych sklepach z artykułami cukierniczymi znajdziecie: bananowe, owocowe, a nawet o zapachu coli czy gumy do żucia! Teraz możemy zacząć się bawić. Ryż idealnie się klei.

Piankolina

Składniki:

- 1 kg mąki ziemniaczanej
- opakowanie pianki do golenia
- odrobinę płynu do mycia naczyń najlepiej białego lub bezbarwnego, chyba że chcecie mieć masę w jakimś odcieniu.
- Barwniki spożywcze – jeśli masa ma mieć intensywny kolor.

Przygotowanie:

- Wszystko wymieszajcie i gotowe, a ile zabawy przy przygotowywaniu ;)

Z piankoliny możemy tworzyć rozmaite babki, budowle, zakopywać skarby, bawić się autkami czy ludzikami, odciskać dłonie, a nawet pisać literki za pomocą wykałaczki.

Tu link do przygotowania piankoliny:

https://www.youtube.com/watch?v=w_cupttsuJg&feature=emb_title

Mas plastycznych jest bardzo, bardzo, bardzo dużo. Jak widzicie można je robić samemu, można je też kupować. Polecam to pierwsze, czasem to lepsza zabawa niż sama masa ;)

Podalam Wam tu jedynie kilka, niemal podstawowe przepisy na masy, możecie je modyfikować barwnikami, brokatem i drobnymi koralikami, granulatem styropianowym czy piaskiem dostępnym w sklepach akwarystycznych, lub jak wszystko co można kupić na allegro.

Napisałam już długi wstęp więc na zakończenie, życzę Wam wszystkim jak najlepszej zabawy. Sami zobaczycie ile dzieci w tym czasie się nauczą ;) - Joanna Reiter.